

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Petri Ioannis Perpiniani Valentini, Societatis Iesv
Presbyteri. Orationes Dvodeviginti**

Perpiña, Pedro Juan

Lvgdvni, 1622

IV. Oratio R. P. Iulij Nigrone Genuensis, dicta Romae in templo S. Mariae
supra Mineruam ordinis Praedicatorum, in laudem S. Hyacinthi Polioni
eiusdem ordinis, anno 1594.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13368

res mortales neque negligis omninò, & Ecclesiæ procurationem sine formidine, sine labore, sine sollicitudine adhuc sustines, petoque à te ut hanc Urbis totius collachrymationem, pauperum, ac viduarum fletum, & veluti in communis parentis funere, omnium ordinum eiulationem, bonam in partem interpretere, Ecclesiæ olim tibi commissæ causam apud Deum Opt. Max. quantum potes (poteris autem quantum diuinitus tibi, ac tuis plurimis virtutibus, atque promeritis concessum fuerit) promouere ne desinas: ut quando ipsa per te didicit & quantum amiserit & quid potissimum debeat optare, votis etiam suis te maximè agente, te duce, atque auspice aliquando damnetur.

O R A T I O

P. I V L I I N I G R O N I

è Societate Iesu,

I N L A V D E M S. H Y A C I N T H I

Poloni, Ordinis Prædicatorum.

LÆ T O R vehementer hodierna die in hoc augusto celebrique templo mihi dicendi munus obtigisse, Card. Amplissimi, Patresque religiosissimi: Nam etsi permagnum quidem est, & verè etiam pertimescendum, in

tot

tot virorum
præstantium
num igno
gere ad die
dibus Bea
martyres
nominis C
lestium n
valdè gau
uerto, co
mum die
pice sac
religiosiss
uens prof
dudum
eorum re
mihi glo
eos potiss
beneuolent
cem, de v
ornament
different
cendum
quidè or
pus defi
vnū me
nā potiss
laudand
quas vi

tot virorum dignitate, iudicio, sapientiâque præstantiû corona, vnû quempiam peregrinum ignotum auditoribus, imparatû assurgere ad dicendum penè ex tempore, de laudibus Beatiss. Viri Hyacinthi, qui post septē martyres cognomines suos, primus huiusce nominis Cōfessor, Doctor, ac Virgo, in cælestium numerum relatus est: tamen non valdè gaudere non possum, cùm animaduerto, eo mihi die dicendum esse, quo primum die sanctissimi huius Viri solenni ritu prece sacrificioque colitur, à Prædicatorum religiosissima familia, quorû vitam ille viuens professus est: & eo in templo quod iam dudum esse notû plenissimum sanctitatis: eorum rogatu, quibus optantibus obsequi mihi gloriosissimum duco: addo etiam apud eos potissimû Auditores, qui pronis aurib⁹, beneuolisque animis excipiēt oratoris vocem, de virtutibus eximiis, singularibusque ornamentis præclarissimi Confessoris sui, differētis: & quod caput est, eo de Viro dicendum, in quo exornando, ne infantissimo quidē oratori quâuis cum vox, latera tempus deficerent, deesse potest oratio. Illud vnû me non nihil cōmouet, Auditores, vndē nā potissimum in tantarum amplitudine, laudandi sumam exordium: ab iisne rebus quas victor sui contempsit, an ab iis qui fertiter,

rninò, & Ec.
uidine, sine
sustines, pe-
collachry-
û fletum, &
nere, omniû
partem in-
missæ cau-
ntum potes
tûs tibi, ac
promeritis
definas: vt
ntum ami-
optare, vo-
, te duce,
ur.

O NI

INTHI

na die in
mibi di-
ssimi, Pa-
magnum
edum, in
tot

fortiter, sanctè admirabiliterque iessit, etenim difficile dictu est, difficiliùs iudicatu. vtrum Hyacinthus; in rerum vulgò speciosarum contempione fuerit admirabilior, an in conatu piè laudabiliterque gerendarum. At quia neutrum genus rerum sileri sine culpa potest & ordiri necesse est ab alterutro, exordiamur à primo. Erat igitur Hyacinthus familia pernobili ortus, & in amplissimo Poloniae Regno natus, vbi Nobilitas antiquissimo iure, creádis sibi Regibus, ipsa sibi liberè dominatur. Fucrat ab illustribus parentibus educatus egregiè: doctrinis eruditus non vulgaribus: erat Iuonis Cracouiae (quæ ciuitas Regni Polonici caput, ac regia sedes est) Episcopi copiosi, ac locupletis fratris filius: à quo & canonicatum erat in eadem Ecclesia cõsequutus. Quid prætereà? rebus grauioribus gerendis erat exercitatus à patruo Romæ versatus aliquãdiu, Romanæ curiæ charus, Põtifici qui tum Ecclesiam vniuersam gubernabat, Honorio Tertio graciosus: ac proinde non modò tenebat penè manibus Episcoputum Cracouiensem, sed etiam ad amplissimos quosque honores sibi aperuerat viam. Quid hic expectatis auditores? Positus in tam secundo rerum humanarum fluentium ad voluntatè cursu, ætate, ingenio, nobilitate, gratia, opibus

Pr
bus honorib
na quadam
momèto tēp
uit, abiecit
sentis, mel
tuens, ma
delicias aff
dorem obs
religiosa co
tiæ mortal
sum, ô me
omnes, sed
enim ordi
mutatione
qui vnà cu
Affiliate V
to, tunc pr
effloresceb
rum, viuen
in ordine
hanc fam
Quo con
complexu
giosam v
refaceret
prodesse
impulsu,
pellit, Cū
sollicitu

bus honoribusque florens, sponte sua, diuina quadam animi celsitate præditus isthæc momēto tēporis vniuersa despexit, repudiavit, abiicit ac meliora ornamenta vitæ præsentis, melioraque bona consequentis intuens, maluit nuntium Mundo remittens delicias afflictatione corporis, honorū splendorem obscuritate vitæ diuitias paupertate religiosa commutare, gratiamque Dei gratiæ mortalium anteferre. O animum excelsum, ô mentem altissimam viri res caducas omnes, sed prudentissimè despicientis! Quē enim ordinem religiosorū in hac vitæ cōmutatione complexus est? eum nimirum, qui vnà cum Ordine Minorum à Francisco Assisiense Viro notissimæ sanctitatis instituto, tunc primum ad salutem Christianorum efflorescebat, Ordinem, inquam, Prædicatorum, viuente adhuc, atque illum recipiente in ordinem ipso sanctiss, viro Dominico qui hanc familiam, & fundauerat, & ducebat. Quo consilio? qua mente? cuius impulsu complexus? eò sanè consilio, vt sibi per religiosam vitam facilius ad Cælum aditū patefaceret: ea mente, vt patriæ commodius prodesset suam operam deposcenti: eius impulsu, qui quemq; ad optima semper impellit, Cùm enim Iuo patruus, de suo grege sollicitus Pastor enixè peteret à S. Domini-

co, vt in Poloniam è suis sodalibus mitteret, qui populos illos verbo excolerent, & exemplo: contra Dominicus affirmaret se se, peritum religionis illius, ac linguæ, qui mitti possit habere neminem: Hyacinthus derepentè diuino efflatus spiritu, Dominici ad pedes accidit, ei se offert, nec oppinanti: nulla interponitur mora, induitur religioso habitu, recipitur in disciplinam, consecratur Deo in familia Prædicatorum; Quam eum ego nomino (honoris enim, & veritatis causa nominabo sapissimè) cupio vos, Auditores, testatus Deum immortalem me nihil gratiæ, nihil auribus dare, cupio, inquam, vos intelligere eum religiosorum hominum cœtum optimis temperatum legibus, per Honorium Tertium Pontificem ab apostolica sede conprobatum, qui non modò quatuorve Pontifices Maximos, per multos Cardinales, innumerabiles prope modum Episcopos Ecclesiæ peperit: non modò viris doctissimis, qui Christianorum magistri verè habentur, per quadringentos ferè annos floruit; non modò Dominicum parentem suum, Thomam Ecclesiæ doctorem, Petrum Martyrem, Vincencium cõcionatorem egregium, Anthonium Episcoporum formam, aliosque in Sanctonum numero ritè locatos educavit: sed etiam

er. Pla-
lib. 2.
bono
relig.
2.

etiam, quod
propria sit.
aliis religio
sunt) iam i
tempus per
mus, nõ ad
guinis vsqu
sinceræ que
pugnator.
Card. Illus
magna lau
tem. Optin
nem Mater
decus mat
intenta di
Hiacinthi
extitisse: v
fuisse ex p
cooptati.
tus magis
Patres op
da Christ
citauit, v
quales po
extiterun
dines nu
item inst
tia reru
strina, cl

etiam, quod ego maximum duco, cum propria sit. ac solida laus (illa enim cum aliis religiosorum ordinibus communia sunt) iam inde ab ipso ortu vsque ad hoc tempus perpetuus fuit, constans, & acerrimus, nō ad sudoris modō, sed etiam ad sanguinis vsque effusionem, Catholicæ fidei, sinceræque Religionis, & defensor, & propugnator. Magna laus hæc Hyacinthi est, Card. Illustris tantæ fuisse filium Parentis: magna laus familiæ tantæ fuisse filij Parentem. Optima Hyacintho dederat educationem Mater: maximum Hyacinthus reddidit decus matri: dicā iterum, & clara voce atq; intenta dicam, vt omnes exaudiant. Magna Hyacinthi laus est, ex ordine prædicatorum extitisse: verū fortasse non minor illa est, fuisse ex primis, qui sunt in hunc ordinem cooptati. Prudenter enim Umbertus Quintus magister vniuersi ordinis vestri monuit, Patres optimi, vt in Ecclesia sua fundanda Christus Saluator noster apostolos excitauit, Viros, vt vno verbo dicam, tales, quales posterioribus sæculis omnino nulli extiterunt: ita religiosorum hominum ordines nutu diuino recens institutos, diuino item instinctu, viri magni animo & prudentia rerum agendarum: magni ingenio, doctrina, eloquentia: magni probitate, ac vir-

Humb. jr
c. 23. Re
S. Augu
cap. 40.

tute complectuntur, quales eorum posterius desiderare magis quam videre consueverunt. Quare cum Hyacinthus ab ipso Auctore Ordinis Dominico sub initium erectæ familiæ in Prædicatorum numerum lectus, & adscriptus fuerit, merito dici potest, Apostolus vestri ordinis & vel hoc ipso nomine, quod inter primos adscitus sit, magnus & ad magna vocatus à Deo putandus est. Dixi de rerum humanarum despicientia: restat de rebus gestis dicendum. Hyacinthi porrò res gestæ, aut actiones fuerunt virtutum, imitandæ, aut miracula admiranda, quæ partim ab eo dum viueret, patrata sunt partim post felicem excessum è vita. ac mihi quidem in Polonia, quo non multò post mutatam vitæ rationem, iussu Domini, vineæ Euangelicæ causa colendæ profectus est, & vbi tanquam in latissimo campo diutiùs virtus eius quaquà versus excurrit: mirabilis visus est, in actione vitæ cum cōtēplatione, tēperanda, mirabilis in reliquis virtutib. quæ inter se pugnare videntur, mira quadam concordia permiscendis. Etenim humanissimus erat in alios, aduersus se ipsū asperrimus. Peccata in aurem sibi confitentibus collochrymabatur, & in eorum animos aculeos reprehensionis salutare iniiciebat. Interdiu ad lassitudinem vsque defatigaba

gabatur agen
no ctabat in p
cionibus, & t
guinem vsqu
pedes & die
erat de salute
tamen prou
bat. Quis p
tam difficiles
cere colligar
gnitudine au
ctus? O vir
erat pectoris
ciarum om
morum reg
Bohemiam
operarios su
turus vastif
trionem Ori
ni verbi lab
piebas? Arte
gularem, ad
raculis æqu
è suis, itine
ingreditur
fines eiusde
narefcit. Cu
men est Vif
currit in flu

gabatur agendo: & ad Sanctorum aras pernoctabat in precibus, assiduus erat in concionibus, & terga nodosis faniculis, ad sanguinem vsque verberabat. Peregrinabatur pedes & diem integrum ieiunans. Sollicitus erat de salute finitimarum regionum, nec tamen prouinciam suam incultam deserebat. Quis proh Deus immortalis! tot res, tam difficiles, tam inter se pugnantes conficere colligareque potuisset, nisi diuina magnitudine animi, ac sapientia fuisset instructus? O vir laborum, victor, quam angusta erat pectoris tui latitudini Polonia prouinciarum omnium amplissima, cum de finitimorum regnorum salute cogitabas? cum in Bohemiam concionatores, Euangelicosque operarios submittebas? cum ipsemet lustraturus vastissimas illas regiones ad Septentrionem Orientemque porrectas, & fame diuini verbi laborantes satiaturus eò iter arripiebas? Attendite quæso, Auditores rem singularem, admirabilem, inauditam, cum miraculis æquandam prophetarum. Deligit tres è suis, itineris comites, & laboris: pedes iter ingreditur Masoniam versus. Peruenit ad fines eiusdem prouinciæ, quæ Polonia adhærescit. Cum ad oppidum celebre cui nomen est Visogrodium, diuertere cuperet, incurrit in flumen (Vistulam opinor) cum per

tum verò liquefacta niue, fractòque gelu
 turgidius solito atque incitatus. Non pons,
 nò linter se offerebat transeuntibus. Chari-
 tas cupidum ante noctem in oppido cõcio-
 nãdi, traicere imperabat: sed humana subsi-
 dia deerant charitati. Quid hoc loco cõsili-
 capiat, Auditores, Christi peregrinus? Non
 erat ille Moyses, qui virga Erythreum mare
 secans aperuit suis viã inter tumentes flu-
 ctus. Non erat Iosue, qui Iordanẽ cohibere
 cursum incitatum iussit. Non Elisæus, qui
 pallio diuisit iã doctum hominibus parere,
 Iordanẽ. Memor tamẽ eundẽ, præesse atq;
 inesse rerum Nature Deum, qui omnia pos-
 sit, memor Christi Domini sui supra mare
 quõdam ambulantis, spe ac fiducia plenas,
 diuinitus, vt par est, credere excitatus, au-
 det rem tentare supra nature vires. Quid
 faciat? Dat se primum in preces cum comi-
 tibus: deinde Signo munitus Crucis, nouo
 modo, non ante Christum, vt reor audito,
 neq; vsitato, fluuium, non fluentem aquis,
 sed furentẽ vndis, sed feruentẽ vorticibus,
 sed ingentia glaciei frustra voluentem, pre-
 mit, calcat, transmissurus pedibus calceatis,
 quasi solidã tellurem nihil cedentẽ plantis.
 Sodales metu perculsos pendentes animi,
 inopes cõsiliij nihil fluctuans ipse, nihil sub-
 sidẽs, animare, inuitare, prouocare, vt se in-
 sequa

Exod. 14.

Ios. 3.

Reg. 3.

sequantur: r
 mano modu
 erere in rip
 minis susten
 er Elisæus p
 ro nauigio
 ardo Magit
 animosiores
 unt se vndis
 gubernante
 mne secun
 columes, s
 uidem mad
 auditores? F
 etam ipsu
 tam: illa fin
 auit Christ
 hyacinthus
 ressit plant
 ato æquore
 i abbatis p
 ans de per
 atissimo cu
 tus pericul
 isæus pall
 do ipse tra
 o lembum f
 ntus Maur
 in suis: co

sequantur: reuere illi rem metientes hu-
mano modulo, stupere, formidare periculū,
hætere in ripa. Hic Hyacinthus tergo flu-
minis sustentatus, stans in gradu, tanquā al-
ter Elisæus proiicit pallium, eo vt explicato,
pro nauigio vtatur imperat. Illi tandē mi-
nardo Magistri sui statu minime fluctuatis
animosiores facti cōmittunt se pallio, cre-
dunt se vndis: & trahēte inusitatā nauiculā,
gubernanteq; Hyacintho, delati aliquātum
amne secundo, fluuiū omnes transmittunt
incolumes, suca tunicę talaris ora, ne soleis
quidem madefactis. Quid in hoc miremur,
Auditores? Fidemne in Dei prouidentia, an
factum ipsum? maxima fides: maximum fa-
ctum: illa singularis, hoc planè nouum Cal-
cauit Christus vndas intumescētis lacus.
Hyacinthus rapidissimi fluminis fluctus.
Pressit plantis Simbriinum stagnum pla-
cato æquore Maurus, ad imperium Benedi-
cti Abbatis parendi magis cupidus, quā co-
gitans de periculo. Hyancinthus Vistulā in-
citatisimo cursu præcipitantē, vltro medi-
tatus periculi gnarus, pedibus pressit. Scidit
Elisæus pallio Iordanem profluentem, vt
vado ipse transfret: suis hic discipulis de pal-
lio lembum fecit. Christum imitatus Hya-
cintus Maurū vicit in se, Elisæum penè vi-
dit in suis: constanti fama accepimus, S. Frā-

Matt. 15.
S. Greg. 1.
2 Dial.
cap. 71

4 Reg. 2.

Ex Breui-
ario.

eiscum, cui à Paulo patria cognomen est, Si-
 ciliense fretum, pallio suo pro cymba vsur-
 traiecisse, quod inhumani nauarum, sine nauo
 transportare virum pauperrimum recusaf-
 sent ac deseruissent in littore. Magna res,
 magnus animus. Fides æquè vt illa mirabi-
 lis. At quod longo intervallo post Hyacin-
 thum vixit Franciscus; potuit ab Hyacin-
 tho didicisse, audere magna, fidere Deo. Ne-
 que enim indignum est, virum sanctum, sã-
 cto erudiri magistro. Mitto reliqua. Non e-
 nim est huius temporis, hoc est semihoræ,
 non dico explicare ornando, sed percensere
 numerando miracula omnia Hiacinti, spe-
 ctata; probatæ fidei testara. Extant publicæ
 tabulæ, extant diplomata pontificia: extat li-
 bellus ex historiis ea complexus vniuersa.
 Ibi dicuntur mortui non pauci per Hyacin-
 thum ad vitam reuocati: mancæ digitis ma-
 nus redintegratæ: redditæ segetibus fru-
 ges, quas grando sustulerat: depulsæ febres,
 eiecti dæmones de corporibus: cæcis viden-
 di, audiendi surdis, claudis ingrediendi re-
 stituta facultas, ex dictis facite de reliquis
 coniecturam. Iam verò quando in eo pri-
 mario templo sumus: cui beatissima Virgo
 Maria curâ maternâ præsidet, fas non est
 præterire Hyacinti religionem qua co-
 lebat eam gloriosissimam cœli orbisque
 Reginam quæ cum omnium religiosorum

ordinum, tu
 na est. Is ig
 Virginis ad
 vino ciboq
 neret. Tan
 coniunctus
 Matre filii
 cissim erga
 rissimum fi
 oranti illi
 quo virgo
 cepta est,
 credibili o
 filiū suū at
 ad progres
 hortata v
 Deo aucto
 dere Hyac
 esset ad ex
 atque hor
 die, quo
 Hyacint
 virtute co
 structus, c
 seruit, at
 auolauit.
 foemine q
 ma integ
 tū est, ca

ordinum, tum in primis prædicatorū Patro-
na est. Is igitur nullum diem festum tantæ
Virginis aduentare sinebat, quin pridie se
vino cibóque omni, præter panem absti-
neret. Tantâ erat cum ea familiaritate piâ
coniunctus, vt tanquam cum amantissima
Matre filius ageret in precibus suis: illa vi-
cissim erga Hyacinthū, vt mater erga cha-
rissimum filiolum gereret sese. Nam primum
oranti illi ad aram ipsius, pridie eius diei,
quo virgo in conuentū beatorū corpore re-
cepta est, visa est repentè labi de cœlo in-
credibili circumfusa splendore, quæ hunc
filiū suū affata est suauissimis verbis, atque
ad progressus in virtute continuandos ad-
hortata vehementer, deinde cum placuit
Deo auctori vitæ, mercedem laborum red-
dere Hyacintho, ei pia Mater, quo paratior
esset ad exitum vitæ mortalis, diem mortis,
atque horâ prænucliauit. Quin etiâ eo ipso
die, quo Virgo quondam in cœlum abiit,
Hyacinth⁹ hortatus ante obitō suos ad vitâ
virtute colendâ, sacramētisque omnibus in-
structus, corp⁹ quod corrūpitur in terra de-
seruit, atque in cæleste domiciliū beatorū
auolauit. Postremum, vt sanctissimæ cuidam
fœminæ quæ annos totos quadraginta sum-
ma integritate vixerat, per visum significa-
tū est, eadēmet Dei Parēs multis beatarum

mētium comitata cohortibus, animum eius inuexit in cœlum, atque inter beatos non humili in sede collocauit. Vix obierat, cū sepulchrū coruscare miraculis cœpit. Inter quæ illud, quod eximia cuiusdā virtutis argumentum est, nullo modo prætereundum videtur. In funere præscorū Regum, auditorum, atque Imperatorum defunctorum, cū eorū impura cadauera de more cremarentur, vt foetoris prauitas à naribus viuorum depelleretur, magna vis odorum in eundē rogam coniciebatur. Ducētas, & decem lecticas odoribus preciosissimis refertas arsisse cum L. Sylla testatur historiæ quin etiam in eodē ambitioso funere, humanæ magnitudinis, simulachra duo, alterū Syllæ, alterū Iulioris, ex diuersissimis lectissimisque odoribus, quos Romanæ fœminæ contulerant, facta, cum ex sanguine corpore, iisdem flammis incensa fuere. Verū dissimilem voluit Deus mortē esse piorum, quorū sanctissima corpora, vt ab omni turpitudine dum viuerēt: abhorruerūt; sic mortua, integra ferē, atque ab omni corruptela diuino munere conseruantur aliena. Longum esset narrare de omnibus, quorum è sepulchris patefactis, sepulchrorū me rimis, mira quædam, ac diuina suauitas odoris afflata est. Ac ne egrediar ex ista vestra familia prædicatorum,

Patres

Inuar. in
Sylla.

Patres opti
tuat, & m
bus prodit
toris, lord
ordinis du
Theologo
chris odor
diuinū hoc
sepulchru
marmorqu
mum odo
stati sunt.
ris incund
humano r
maximè p
videretur
gnificari
mus? eam
gine Dei
mabat, æ
Virginita
suauitas p
martyr sa
scopus, Pr
funeris cu
dormiscē
so specie
Prædora
auream q

Patres optimi, ubi tot virtutum exempla suppetunt, & miraculorum nonne vestris annalibus proditum est Dominici Familiae conditoris, Iordanis qui proximus Dominico, in ordinis ductu successit: Thomae Aquinatis Theologorum Magistri corpora, de Sepulchris odorem spirauisse? neque verò defuit diuinum hoc beneficium Hyacintho, cuius ad sepulchrum procumbentes multi deprecaturi marmorque de more pie osculari, suauissimum odorem effluere inde senserunt ac testati sunt. Equum enim erat, ut caelestis odoris incanditate, eius qui diurno quodam, non humano modo vixisset, ne mors quidem, quae maximè putatur hominis propria humana videretur. Sed quam virtutem, Auditores, significari hoc odore, ac premio donari dicemus? eam opinor, quam Hyacinthus in Virgine Dei Matre tantopere suspiciebat, adamabatur, æmulabatur, Virginitatem. Huius Virginitatis odor indicium; huius virtutis suauitas præmium fuit. Id quod Stanislaus martyr sanctissimus Cracouiae quondam Episcopus, Prædota Episcopo item Cracouiae funeris curator, oranti à funere, atque obdormiscenti caelesti viso significauit. Quo viso species. Hyacinthi coronati, ac redimitti Prædota obiecta est: hoc est, præter coronam auream gemis fulgentibus illuminatam bea-

titudinis summę argumētum; gemina ferta
 cœlestibus intexta floribus capite gestatis;
 quorū alterū Doctores erat insigne, alterum
 Virginitatis ornāmētū. At hoc loco quarat
 quispiam ex me quādo Hyacinthus in cœ-
 tum beatorum receptus est, ante septem &
 triginta suprā trecētos annos: atq; illa ipsa
 hora, qua cessit è vita, Diuinitas se illi in
 æternū cōtemplandā obiecit, quid ei factum
 est 15. Kal. Maias, hoc est nudius octauus?
 Fateor equidē vera esse quę dicuntur: abiit
 Hyacinthus in cœlum anno post Christum
 natum, ducētesimo quinquagesimo septimo
 suprā millesimū, beatitudinem eo temporis
 puncto, quo abiit cōsecutus. At id Ecclesię
 toti, non ante diem quintū decimum kalen-
 darū Maiarum cōstitit. Diuinę igitur Natu-
 ræ conspectu frui, beatique Hyacinthum vt
 ante id tēpus piē credebamus, ita nūc certō
 scimus; ab eo tempore, quo Clemens VIII.
 Pont. Max. atque optimus, toto pectore in
 cōmune bonū incumbēs hac Hyacinthina
 gēma, cuius fulgorē sanctitatis, in Polonia
 Cardinalis, ac legatus Apostolicę sedis vi-
 derat, Ecclesię militātis Paludamentū exor-
 nauit. Qui gratificatus Sigismundo Ter-
 tio Polonię, ac Suecię Regi optimo, & po-
 tētissimo Regnóq; Polonię nobilissimo per-
 oratorē clarissimum virum id postulātibus
 gratifi

gratifica
 ssimi, v
 Deo exp
 rum, celo
 facto, H
 sanctum
 plis, aris
 ribus in
 dū preci
 Diu Hy
 latus, se
 feruatu
 dentia
 mines a
 norésqu
 dine à p
 ros pro
 rū, illi
 quantu
 Clemen
 gniter
 optimi
 ineūte
 bus dec
 tertio
 Archie
 sextū I
 ster oi
 culo ex

gratificaturus etiam vobis, Patres religiosissimi, votis assiduis idem; precibusque à Deo expetentibus, ritu solemniori, more maiorum, celebritate maxima, decreto diuinitus facto, Hyacinthum, & beatum esse, & ut sanctum post hac toto orbe terrarum templis, aris, signis tabulis pictis, facibus, odoribus incensis, sacrisque colendum. inuocandum precibus propitiandum donis declarauit, Diu Hyacintho debitus honos, non illi sublatus, sed dilatus: non ereptus vlli, sed reseruatus multis & reseruatus diuina prouidentia huic tēpori, quo peruersi quidē homines adeò impiè in sanctorū cultum honoresque inuehuntur, ut repetita cōsuetudine à priscis vsque temporibus referēdi viros probatæ sanctitatis in numerum beatorū, illi cōmutatæ religionis antiquæ coarguantur. Reseruatus huic Pontifici, ut eius Clementia daretur insignis occasio, insigniter benè merēdi de familia vestra, Patres optimi. Reseruatus denique vobis: ut sicut in eūte hoc seculo post salutē datā mortalibus decimosexto, id est, ut planius dicā, anno tertio & vicesimo. Antonio Florentinorum Archiepiscopo alumno vestro per Adrianū sextū Pontificem inter beatos adscripto, vester ordo decoratus est: ita etiam eodē seculo exeūte, anno inquā quarto, & nonage-

fimo, idem à Clemère Octauo, nouo honore
 declaratæ Hyacinthi beatitudinis illustraretur.
 Verùm quâ pompâ id factum est, Deus immortalis?
 quâ celebritate? quâ lætitiâ? Dicere audeo,
 Patres optimi, nec opinor temerè dicam,
 neminè ferè ex ordine vestro, tãto cum honore
 sanctû fuisse renunciatum quãto Hyacinthum
 vidimus renunciari. Retulerunt quidè inter
 cœlites Gregorius IX. Dominicanum Pareni-
 em, ac doctorè vestrum. Innocentius Quartus
 Petrum, qui pro fide Catholica martyr occubuit:
 Ioannes XXII. Thomam Aquinatem, qui doctrinâ
 suâ prælucebat Ecclesiæ. Patres erant auctoritate
 illi Põtifices. Clementi Octauo: non nego. At ubi
 nam id præstiterunt, auditores? quâ in celebri-
 bus ac frequentibus Ciuitatibus? Reatæ
 Gregorius, in Umbilico quidem Italiæ, vrbe
 vetusta, atque honesta, quò valetudinis gratia
 ob salubritatè loci sub æstatè secesserat,
 sed tamè neq; frequètia ciuiû, neque magni-
 tudine situs, Romæ cõparanda. Perusij Inno-
 centius, quæ ciuitas perantiqua atque illustri-
 s, licèt sua habeat egregia nobilitatis ornamèta,
 celebritate tamen populi, haud opinor cum
 Romana contendet. Auenione in Gallia Ioannes:
 qua in vrbe Maximi Regni non magna, neque
 habitatorum multitudine cum Romana, neque
 splendore conferenda, batur. H sanctita lebritate beatos. Sãctus, orbis ar ma, & quonda Princep vrbis? n stolorû cibus c magnif tur, tem bis obt stissim ratus? gio cæ pietas, omniu populi fuisset suis eff nique critas? mortal lumna tibus p

latina in
 regor. 9.
 eader in
 alia de
 r. in Her
 icis Li
 ra Cano
 zat. edit
 ex reg.
 at. Greg.
 per Ge-
 rdum
 ossium.

ferenda, tamquam extorris Pontifex mota-
batur. Hoc necessitas tulit. Esto: propterea
sanctitate magis caremoniarum, quam ce-
lebritate locorum cohonestatos assero illos
beatos viros. At Hyacinthus, à Clemente,
Sāctus, ac beatus iudicatus est, nō in aliquo
orbis angulo; sed in amplissima, celeberrima,
& frequentissima Vrbe Roma, quæ ut
quondam caput orbis Imperio fuit, ita nunc
Princeps est, religione. Quo in templo tātæ
vrbis? nempe in eo, quod quia Principi Apo-
stolorū Petro dicatū est, & à summis Pōtifi-
cibus certatim regiis sumptibus instauratū
magnificentissimè, & pulcherrimè exorna-
tur, templorum (vno excepto) Christiani or-
bis obtinet principatum. In eo porrò augu-
stissimo templo, quàm visendus fuit appa-
ratus? qui numerus Cardinalium? quæ reli-
gio caremoniarum? quæ summi Pontificis
pietas, & maiestas? quæ frequentia ordinum
omnium? quod piorū studium? qui cōcursus
populi Romani gratulantis? qui nisi templo
fuiisset exclusus, in templum Romā ipsam,
suis effusam domibus, inclusisset. Quātā de-
nique rerum omnium religione tēperata ala-
critis? quæ profecto tātā fuit, ut non modò
mortales cuncti, qui intererāt, letarētur, co-
lumnæ ipsæ tēpli pretiosis, & auro fulgen-
tibus peristromatis cōuestite, parietes appa-
ratis

ratissimi; tecta, musicis vocibus cereis collucētibus, thure cæterisque suffimētis, sola festa frōde, ac floribus strata gestire, cœlū insolita hilaritate ridere, gratulari aër pulsu cāpanarum, terra strepitu bōbardarum applaudere videretur; sed etiam Hyacinthus ipse de cœlo spectans honores suos, quia de nouo gaudere poterat, immortaliter gauderet. Neque verò tēporis ac diei, quo res acta est, prætereunda est consideratio. Nam primum dies ille Dominicus, qui in Albis dicitur à maioribus nostris, tū quia numeratur octauus à Christi reuiuiscetis cōmemoratione: tum, quia, qui sacro baptisfare initiabantur, in togis albis visebantur, semper lætissimus, ac religiosissimus est, habitus. Deinde reor accidisse diuinitus, ut qui caloribus æstiuis, medio Augusto mēse cōcessit ad superos, eius beatitas innotesceret medio Vere: scriptores enim rerum naturalium diligentissimi prodiderunt, è vernis floribus Hyacinthum florem suauerubentē maximè durare. Referte nunc cogitationem, Auditores, ad eius quē celebramus, & colimus nōm: nōne animadvertistis vocari Hyacynthum? Quid sibi vult ergo Hyacinthum Pontificis oraculo beatum decerni, vestita floribus humo, tota ridente Natura, atque, ut planius loquar, Vere medio? O admirabilem

Plin. libr.
28. cap. 11.

lem Dei
ti que co
dio bea
rum in
familia
siam m
purpura
amēni
tis Ho
æternit
statum
cintu
tuas æ
Poloni
didisti
Rex a
gione
nate, c
couia
tuū re
ce suc
es ali
tres o
Hyac
video
vestru
Dom
nio, c
scim

lem Dei sapientiã in hominibus vitæ, virtu-
tiq̃ue congruentibus imponendis! Vere me-
dio beatus decernitur Hyacinthus, vt nimi-
rum intelligamus eum esse, qui non modò
familiam suam, patriam, Poloniam, Eccle-
siam militantē, tanquã flos vernus charitate
purpureus exornaturus est, verùm etiam in
amœnissimo illo, & florentissimo triũphan-
tis Horto, vbi pro Sole Deus est: pro tẽpore
æternitas, pro quarta vicissitudine tempe-
statum, ver perpetuum, quasi cœlestis Hya-
cinthus diuina gloria suauerubēs inperpe-
tuas æternitates duraturus. Latere igitur
Polonia, quæ pulcherrimum hunc florē edi-
didisti. Gaude Sigismunde multorũ regnorũ
Rex ad auitam, hoc est, Catholicam Reli-
gionem patrio Sueciæ Regno restituentem
nate, de tãto regni tui bono. Triumphæ Cra-
couia de isto thesauro corporis intra sinum
tuũ recondito, quod quasi florē, mortis fal-
te succisum, oriẽte vitæ æternæ sole visura
es aliquando reuifescere. Exultate vos, Pa-
tres optimi, lætitiã in tanto vestro decoro
Hyacintho: quem mihi videre atque audire
videor, ab illis beatorum sedibus, vbi cum
vestris sanctissimis heroibus sodalibus suis,
Dominico, Thoma, Petro, Vincentio, Anto-
nio, quos in Cõcilio cœlestium viuere certò
scimus, de sua vestraq; dignitate lætus gra-
tulatur,

s collu-
sola fe-
celũ in-
er pulsu
um ap-
cinthus
quia de
gaude-
res acta
am pri-
lbis di-
umera-
memo-
are ini-
semper
abitus.
ti calo-
cessit
et me-
ralium
oribus.
maximè
udito-
us no-
yacyn-
nthum
vestita
arque,
mirabi-
lem

tulatur, appellare adolefcētes vestros, atque his propemodūm vocibus affari. Filij quos vnicē amo, quos in ordinem nostrum lectos Familia prædicatorum, alit, educatque. Videtisne quō mea me virtus intulit? nostis quibus officiorum, & rectē factorum gradibus in cœlum ascēdi: sequimini passibus iisdem, ac vestigiis præeuntē. Habetis plura, quàm ego habuerim ad sanctitatem adiūmēra: habetis tot sanctorum virorum nostri ordinis, qui vos antecesserunt annorum ferme quadringentorum spatio, & mearum nonnulla etiā virtutum exempla: accepistis maiorum mores, imbibistis præcepta, ingressi estis viā eorum illustribus cōsignatam vestigiis, quæ omnia suadet hominibus expectare à vobis plura quàm arbitremini. Videte, per Deum immortalem, etiā atque etiam, & per signiferum nostrum Dominicum videte ne spem de vobis conceptā, ne fidem datam, ne expectationē fallatis. Intelligite, nec ingredi, ne diu viuere in optimo instituto sodalicio satis esse ad sanctimoniam, nisi sanctē integrēque viuatur: nec miracula expeti à vobis: sed studiū probitatis, rectē facta, virtutū exempla, morum, ac doctrinæ integritatem, populorum eruditionē, fidei Catholice Romanæque defensionem. Atque hæc paterna monita, auditores, nō modo ad vestros

stros ad
giosæ cu
tatores
quando
tutissimo
nostræ c
quidē sa
the sanct
oratio. A
tutibus
sostom
vnus ē
bus tui
dere de
vt ne so
qui te l
tutē qu
dat, qu
ras: De
ctis su
socioru
profess
nis esse
stituti
laudat
tridui
sa est,
pinxit
salutis

stros adolescentes, sed etiam ad omnes religiosæ cultores vitæ, vestrique ordinis imitatores referri possunt. Quare tandem aliquando ad virum beatissimum Hyacinthum intuitissimo felicitatis portu locatum, orationis nostræ cursum deflectamus. Debebat tibi quidem sanctorum prædicatorum flos Hyacinthe sancti alicuius atque eloquentis oratoris oratio. Alter Basilius, alter Ambrosius, virtutibus tuis alter Nazianzenus, alter Chrysostomus tuis laudibus debebat, aut certe vnus è doctissimis, disertissimisque sodalibus tuis in hunc locum te laudaturus accedere debuisset. Neque enim verendum erat, vt ne sordesceret laus in ore proprio: quando qui te laudat, non laudat hominem sed virtutem quam in te impresseras: Christum laudat, quem imitatione morum penè expresseras: Deum laudat, qui mirabilis est in Sanctis suis. Quoniam tamè honorum tuorum sociorum modestia voluit laudatorem tuum, professione quidem, & habitu diuersi ordinis esse, eiusdem verò amore, eiusdem institutis, suspice paterna benevolentia non laudationem, sed conatum laudationis, quam tridui spatii imbecillitas ingenij mei exorsa est, non contexit, adumbravit, non depinxit, atque apud Deum esto deprecator salutis meæ. Deinde Ecclesiam, tot tamque
grauibus

grauibus calamitatibus exagitata: Cle-
mētem Pontificem qui clauum tenet, Car-
dinales qui assident gubernanti, tuo patro-
cinio iua. Sigismundo Regi clienti tuo, in
Suecia pro religione Catholica laboranti,
animos, ac vires impetra. Poloniam tuæ
iamdudum commissam tutelæ atque rece-
ptam tuere. Sodales hosce tuos adcō vtilēs
Ecclesiæ vbiquē gentium disseminatos fo-
ue: clerum denique populumque Romanum
religiosorum omnium ordines, auditorēsq;
in primis qui mihi dicenti de tuis laudibus
humaniter aures præbuerunt, eadem chari-
tate, qua nationes omnes ac gentes viuens
in terris tuebare, nunc beatus in cœlo com-
plectere.

O R A T I O.
DE CHRISTI MORTE,

*P. Io. Francisci Carettonij Romani.
è Societate Iesu.*

RECONDITVM est, incomprehensum, &
omni ex parte diuinum, P.N. sacrosan-
ctum reparationis humanæ mysterium: cui
nos hodierna luce, ne dicā hodiernis tene-
bris, persoluimus tributum annuum cōmi-
sera

ferationi
mens, du
ligentia
non affer
dio grati
causam
lamitate
merētis
datus a
quā f
planū f
ias eū a
DOLOR
est, inte
innocen
ciatus, c
se idcir
enim,
illud o
le tam
eliciat
noua c
pus, se
cædē r
quasi c
admo
solū n
animū
sine a